

daglige Arbejdstid. Jeg finder ikke denne Ordning saa ganske retfærdig. En stor Del af Arbejdet paa Orlogsværftet udføres i det frie paa aabne Pladser og udføres uanset Vejrforholdene, hvorimod jeg antager, at det meste Arbejde, der udføres paa Hærens Værksteder, udføres i Hus eller Værksteder. Nu er det almindeligt, at Arbejde i fri Luft betales bedre end tilsvarende Arbejde i Hus. Disse paa-tænkte Indskrænkninger synes mig at være i Strid med Tidsaanden, hvor man søger at gøre Livet saa behageligt som muligt for Arbejdere selv under Arbejdets Udførelse. Det Arbejde, der udføres paa Orlogsværftet, foregaar for en Del i Smede- og Malerværksteder og lignende, hvor Arbejderne faar Smuds paa Hænderne, Olie, Tjære og den Slags Ting, og naar de saa i den korte Tid, de har til Maaltidet, pakker deres Mad ud, smitter Snavset paa Hænderne af paa den Mad, de skal fortære. De, der laver Udkast til den Slags Forslag, som der her er Tale om, er Folk, som bruger Kniv og Gaffel, og de gaar ikke med snavsede Hænder til Maaltidet og skal fortære alt det Stof, Arbejdet har sat paa deres Hænder. Det er almindeligt, at Orlogsværftets Arbejdere omgaas en hel Del med Blyhvidt og Mønje, hvilke Farvestoffer sætter sig paa Hænderne og smitter af paa Maden, og derved er de udsatte for at faa Blyforgiftninger. Naar de saa maa søge Lægehjælp og forklarer Lægen det Arbejde, de er ved, siger han til dem: De kan nok forstaa, at De faar saadanne Sygdomme, naar De ikke sørger for at vaske Deres Hænder ganske rene, De maa bruge Sæbe og Børste, og De skal sørge for, at der ikke sidder noget af dette Stof under Neglene. Men det tager ikke saa lidt af en halv Time, naar Arbejderne skal rense Hænderne paa den Maade, som Lægen ordinerer, og kan og vil de ikke det, er de udsatte for Sygdom. Det forekommer mig, at man ellers her inde taler saa meget om Hygiejne, og at man skal fremme den saa meget som muligt. Men samtidig vil man ved denne Indskrænkning af Spisetiden gøre Forholdene værre for disse Folk. Ydermere er det vistnok saaledes paa Orlogsværftet, at de Pladser, hvor der arbejdes ude, ligger langt fra Marketenderiet, og skal Folkene købe deres Madvarer og Drikkevarer i Marketenderiet, kan Vejen fra og til Arbejdsstedet tage mindst 20 Minutter. Saa har de 10 Minutter til at holde Maaltid i. Det kalder man en god Ordning. Paa Hærens Værksteder er det ganske anderledes. Folkene

arbejder der paa eet Sted, og Arbejderne der har vel deres Frokost og Middagsmad med, saa at de ikke taber Tid ved at skulle gaa til et Marketenderi. Saa vidt jeg ved, skal der heller ikke ske Indskrænkninger i deres Spisetider. Og naar det ikke sker, kunde man nok unde de andre Arbejdere lige saa stor Fritid. Almindeligvis betragter Arbejderne den Tid, der bliver tilovers ud over Spisningen paa Arbejdsstederne, som Hviletid. En Arbejder, der har arbejdet haardt og maaske tilmed i daarligt Vejr, uanset om det er Værkstedarbejdere eller udvendige Arbejdere, kunde nok trænge til at faa lidt Hvile, efter at de har fortæret deres Mad. Flertallet i denne Sal er Mænd, der har Jord, er Gaardmænd og lignende, de under dog deres Arbejdere en vis Hviletid, efter at Maaltidet er fortæret, men de selsamme Mænd skal nu til at lave en Ordning for disse Folk, jeg har omtalt, hvorved man afknapper den Frihed, de tidligere har haft.

Den Ordning, der er foreslaaet ved Ændringsforslaget her, er ikke med den Smule Lønforhøjelse, som Orlogsværftets Arbejdere faar, nogen som helst Forbedring. Som jeg før sagde, betales udvendigt Arbejde almindeligvis bedre end andet Arbejde, ydermere har det været saaledes tidligere, at Orlogsværftet har været det Sted, hvor man har haft den korteste Arbejdstid. Jeg erindrer en Tid — det ligger rigtignok en Del Aar tilbage —, hvor man paa Orlogsværftet har haft Arbejdstid til Kl. 1½ om Eftermiddagen, og det er nu rykket frem til Kl. 3—4. Der er ogsaa noget, som vanskeliggør det udvendige Arbejde, naar Arbejdstiden er forlænget om Eftermiddagen, nemlig at man om Vinteren ofte har mørke Dage, saa at man ikke kan se at arbejde længere end til Kl. 3—3½. Ved den forlængede Arbejdstid bliver der altsaa en Tid for disse Folk, hvor de ikke kan arbejde, og saa er der ikke nogen Fordel ved at forlænge Arbejdstiden. Den ærede Ordfører (Carl Hansen) udtalte, at han havde henvendt sig til Formændene for nogle af Arbejdsafdelingerne indenfor Hærens Værksteder, og de havde udtalt til ham, at de mente, at der, selv om Arbejdstiden blev forkortet fra 9½ eller 10 Timer til 9 Timer, dog kunde præsteres det samme Arbejde. De mente altsaa, at Arbejderne burde anstrenge sig noget mere med Udførelsen af det Arbejde, der er paalagt dem. Naar man ræsonnerer saadan overfor Arbejderne paa Hærens Værksteder, maa